

Niet-technische samenvatting 2015106

1 Algemene gegevens

- 1.1 Titel van het project | Keuzes voor jachtgebied, prooien en broedsucces van kerkuil en torenvalk in Limburg
- 1.2 Looptijd van het project | 1-5-2015 tot 31-12-2019
- 1.3 Trefwoorden (maximaal 5) | kerkuil, torenvalk, foerageergedrag

2 Categorie van het project

- 2.1 In welke categorie valt het project.
- U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.*
- Fundamenteel onderzoek
- Translationeel of toegepast onderzoek
- Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
- Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid of het welzijn van mens of dier
- X Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
- Hoger onderwijs of opleiding
- Forensisch onderzoek
- Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)	<p>Cultuur- en natuurgraslanden zijn van belang voor (spits) muizen en hun predatoren, waaronder roofvogels en uilen. Het directe doel is het aanvullend op de vogeltellingen bepalen van de keuzes die roofvogels en uilen maken met betrekking tot hun jachtgebieden. Er wordt gekeken in een periode dat er een maximale noodzaak is voor het vangen van prooien (de periode met nestjongen). Deze periode bepaalt de overleving in het betrokken gebied</p> <p>Het uiteindelijke doel van dit project is het beschikbaar maken van goed gefundeerde beheer- en inrichtingsmaatregelen in graslanden die resulteren in een goede (spits)muizensstand en daarmee in gebieden die geschikt zijn voor het grootbrengen van jongen van roofvogels en uilen.</p> <p>Het project richt zich op in graslanden jagende roofvogels en uilen in het algemeen en op torenvalk en kerkuil in het bijzonder.</p>
3.2 Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?	<p>Opbrengst is een bijdrage tot de wetenschappelijke kennis van landschaps- en broedecologie van roofvogels en de invloed van landschapsinrichting en natuurbeheer hierop. Maatschappelijk belang is het beheer kunnen afstemmen op de voedselbehoefte van beschermde roofvogels en uilen.</p>
3.3 Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?	<p>Torenvalk <i>Falco tinnunculus</i>: 15 Kerkuil <i>Tyto alba</i>: 24</p>
3.4 Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?	<p>De dieren worden gevangen, gehanteerd, gemeten en uitgerust met ring van het vogeltrekstation en een GPS-logger + tuigje. De kerkuilen worden twee maal teruggevangen, de torenvalken eenmaal, om de loggers te vervangen en bij de kerkuilen om eenmalig de batterij van de logger te vervangen.</p> <p>Deze handelingen zullen stress (bij vangst) en ongerief (dragen bij loggers) met zich meebrengen, maar geen langdurige gevolgen voor welzijn van de proefdieren.</p>
3.5 Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?	<p>Licht</p>
3.6 Wat is de bestemming van de dieren na afloop?	<p>De dieren blijven in het biotoop, logger en tuigje worden verwijderd.</p> <p>Het betreft een experiment met wilde dieren in hun biotoop. Formeel is er dus niet echt sprake van een vrijlaatmoment. Het definitieve einde van het experiment is het vrijlaten op de vangplek na het verwijderen van de logger</p>

4 Drie V's

4.1 **Vervanging**

Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.

De dieren zijn de doelsoort. Er is momenteel geen andere manier om positionele informatie van individuele torenvalken en kerkuilen met de noodzakelijke mate van detail te verzamelen. Vervanging door dieren uit gevangenschap, bijvoorbeeld van een valkenier, is niet mogelijk omdat deze dieren geen natuurlijk (vang)gedrag vertonen maar zich laten leiden door de valkenier.

4.2 **Vermindering**

Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.

Het project wordt gefaseerd uitgevoerd: jaarlijks worden maximaal 5 torenvalken en maximaal 8 kerkuilen van een GPS logger voorzien. Na elk jaar worden de gegevens geanalyseerd en bepaald of met die gegevens aan de doelstelling voldaan is.

4.3 **Verfijning**

Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het project.

Het gaat om onderzoek van het gedrag in het veld van deze soorten. De twee soorten zijn karakteristieke modellen voor andere muizenetende roofvogels en uilen

Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt

De loggers zijn zo licht mogelijk gehouden: door een zonnecel bij torenvalk en door een lager gewicht (en kortere levensduur) bij kerkuil. Om schadelijke gevolgen voor het welzijn van individuele kerkuilen te verminderen worden, in plaats van 4 kerkuilindividuen per jaar over de hele jongenfase te volgen en elk dier 4 maal terug te vangen voor vervanging van de lege accu, 8 individuen voor de helft van deze tijd in de proef te nemen, met 2 maal terugvangen.

De tuigjes worden na de proef verwijderd. Er is een mogelijkheid dat dieren het nest verlaten voor ze teruggevangen kunnen worden. Daarom krijgen de tuigjes van de torenvalken een breekpunt, zodat de logger na het experiment afvalt. De

[

mogelijk te houden.

kerkuilloggers krijgen een kleine zender zodat ze opgespoord kunnen worden en gevangen om het tuigje te verwijderen.
Door cameravallen bij de nesten wordt gevolgd hoe vaak de dieren prooien aanbrengen en of logger en dieren er goed uitzien.

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum

4 juni 2015

Beoordeling achteraf

nee

Opmerkingen

de vergunning heeft een looptijd van 2 juni 2015 t/m 31 december 2019